

krátko kriticky

Petronela (Ela) Brotková

študentka Katedry divadelných štúdií VŠMU

Pes Kamil – priateľ i učiteľ človeka

Už od roku 1985 je Bábkové divadlo na Rázcestí (BDnR) špecifické svojou autorskou dramaturgiou. Vďaka riaditeľke Ivete Škripkovej a umeleckému šéfovi Mariánovi Peckovi pokračujú v progresívnom rozvíjaní tohto modelu dodnes. Prostredníctvom pôvodných príbehov chce BDnR vzdelávať svoje vekovo rozmanité diváctvo. Príkladom takéhoto autorského a zároveň edukatívno-zábavného titulu je aj *Kamil* pre deti od štyroch rokov, ktorý pre divadlo napísala uznávaná poľská dramatička Marta Guśniowska. Titul bol uvedený v réžii Mariána Pecka.

Už propagačný materiál k inscenácii napovedá, že nepôjde o prvoplánovú rozprávku. Píše sa v ňom: „Náš Kamil je živý tvor.“ Zámerom tvorcov teda bolo zobraziť reálneho psa z bežného života, ku ktorému treba cítiť nielen nehu, ale aj zodpovednosť a niekedy mať „pevné nervy“.

Stredne veľkého dreveno-koženého manekýna Kamila – bigla, zároveň aj rozprávača celého príbehu, interpretuje dlhoročná členka BDnR, bábkoherečka Mária Šamajová v alternácii s novým členom súboru Matúšom Hollým. Šamajová sa animácie zhostuje hravým a bezprostredným spôsobom. Oceniteľné sú najmä jej časté, zručne predvádzané a temporytmicky vyvážené zmeny fyzických polôh Kamila na hracej ploche stola. Šamajová sa prostredníctvom nízkeho posadenia hlasu evidentne snažila o hlbší tón, avšak miestami príliš tlačila na hlasivky. Zároveň sa často utiekala k rýchlemu rozprávaniu, čo občas znižovalo verbálnu i obsahovú zrozumiteľnosť deja, ako aj divácku pozornosť.

Kľúčovým scénografickým prvkom inscenácie sú akvarelové komiksy významnej českej streetartovej výtvarníčky Toybox. Komiksy sú premietané na stredné z troch projekčných plátien na scéne a zvyrazňujú detaily

foto A. Brummer

(napr. bielu pomočenú podložku) alebo ľudí v konkrétnych situáciách (napr. Kamilovho pána Mariána s jeho dcérou v kuchyni). Výtvarne akcentované sú aj vyhrotené mimické či gestické prejavy Kamilovho pána, vďaka čomu sa táto postava môže stať publiku emočne bližšou, keďže je v inscenácii sprítomnená iba prostredníctvom hlasovej nahrávky. Pre komiksy je charakteristická realistickosť ľudí i jednotlivých objektov, čo umocňuje racionálny, ale nie fantazijný dojem inscenácie. V rámci scénografického riešenia nemožno nespomenúť aj využitie efektívneho technického princípu live puppet cinema. Možný náhľad detí do dobrodružného procesu samotného snímania však znemožnili odvrátene umiestnené pojazdné miniprostredia.

Inszenácia *Kamil* je vo výsledku pútavá najmä pre svoje dynamické filmové situácie vzbudzujúce humorný, ale aj sugestívny divadelný zážitok. Už po prvých obrazoch tak diváci ľahko môžu nadobudnúť dojem, že Kamil má predstavovať nielen priateľa, ale i učiteľa človeka. Réžisér Pecko touto ideou len potvrdzuje svoj zaužívaný inscenačný prístup, a to komunikovať s deťmi o vážnych a dôležitých témach. Tentoraz ho inšpiroval práve jeho vlastný pes – Kamil. ▣

M. Guśniowska: *Kamil*

preklad, réžia M. Pecko výprava TOY BOX realizácia bábok

M. Urbanová hudba R. Mankovecký video stream, strih, projekcie

S. Mažáry, D. Šamaj, M. Zemko účinkujú M. Šamajová / M. Hollý

premiéra: 18. jún 2023, Bábkové divadlo na Rázcestí,

Banská Bystrica